

स तीव्रकोपमास्थाय रथे समरदुर्मदः । व्यधमत् पाण्डवानां कमध्याणीव सदागतिः ।

रथानश्चान्नरान्नागानभिधावन्नितस्ततः । चचार मत्तवद्द्रोणे दृष्टोऽपि तरुणे यथा ।

तस्य शोणितदिग्धाङ्गाः शोणास्ते वातरहंसः । आजानेया हृषा राजन्नविश्रान्ताः श्रियं दधुः ।

तमन्तकमिव क्रुद्धमापतन्तं यतव्रतं । दृष्ट्वा संप्राद्वेवन् योधाः पाण्डवस्य ततस्ततः ।

तेषां प्रद्रवतां भीमः पुनरावर्त्ततामपि । वीक्षतां तिष्ठतां चासीच्छब्दः परमदारुणः ।

२२५

शूराणां हर्षजननो भोरुणां भयवर्द्धनः । द्वावापृथिव्योर्विवरं पूरयामास सर्वतः ।

ततः पुनरपि द्रोणे नाम विश्रावयन् युधि । अकरोद्रौद्रमात्मानं किरन् शरशतैः परान् ।

स तथा तेष्वनीकेषु पाण्डुपुत्रस्य मारिष । कालवद्भ्रमरद्रोणे युवेव स्थविरो बली ।

उत्कृत्य च शिरास्तयो वाहनपि सभूषणान् । कृत्वा शून्यान् रथोपस्थानुदक्रोशन्महारवान् ।

तस्य हर्षप्रणादेन वाणवेगेन वा विभो । प्राकम्पन्त रणे योधा गावः शीतार्दिता इव ।

२४०

द्रोणस्य रथघोषेण मौर्वीनिष्येषणेन च । धनुःशब्देन चाकाशे शब्दः समभवन्महान् ।

अथास्य धनुषो वाणा निश्चरन्तः सहस्रशः । व्याप्य सर्वा दिशः पेतुर्नागाश्चरथपत्तिषु ।

तं कार्मुकमहावेगमस्त्रज्वलितपावकं । द्रोणमासादयाञ्चक्रुः पाञ्चालाः पाण्डवैः सह ।

तान् सकुञ्जरपत्न्यश्चान् प्राहिणेद्यमसादनं । चक्रेऽचिरेण च द्रोणे महीं शोणितकर्दमां ।

तन्वता परमास्त्राणि शरान् सन्ततमस्यता । द्रोणेन निहितं दिक्षु वाणजालमदृश्यत ।

२४१

पदातिस्त्र्यन्दनाश्वेषु रथेष्वपि च सर्वशः । तस्य विद्युदिवाभ्रेषु चरन् केतुरदृश्यत ।

स कैकयानां प्रवरांश्च पञ्च पञ्चालराजश्च शरैः प्रमथ्य । युधिष्ठिरानीकमदीनसत्त्वो द्रोणोऽभ्ययात् कार्मुकवाणपाणिः ।

तं भीमसेनश्च धनञ्जयश्च शिनेश्च नप्ता द्रुपदात्मजाश्च । शैव्यात्मजः काशिरपतिः शिविश्च दृष्ट्वा नदन्तो ह्यकिरन् शरोधेः ।

तेषामथ द्रोणधनुर्विमुक्ताः पतत्त्रिणः काञ्चनचित्रपुङ्खाः । भित्त्वा शरीराणि गजाश्वयूनां जग्मुर्महीं शोणितदिग्ध

वाजाः ।

सा योधसङ्घैश्च रथैश्च भूमिः शरैर्विभिन्नैर्गजवाजिभिश्च । प्रच्छाद्यमाना पतितैर्व्वभूव समावृता द्यौरिव कालमेघैः ।

२५०

शैनेयभीमार्जुनवाहिनीशं सौभद्रपाञ्चालसकाशिराजं । अन्यांश्च वीरान् समरे समृद्धन् द्रोणः सुतानां तव भूतिकामः ।

एतानि चान्यानि च कौरवेन्द्र कर्माणि कृत्वा समरे महात्मा । प्रताप्य लोकानिव कालसूर्यो द्रोणे गतः स्वर्गमितो हि

राजन् ।

स तु कृत्वा महत् कर्म द्रोणः परबलार्दनः । एवं रुक्मरथः शूरो हत्वा शतसहस्रशः ।

पाण्डवानां रणे योधान् पार्षतेन निपातितः । अचौहिणीभ्यामधिकां शूराणामनिवर्त्तिनां ।

निहत्य पश्चाद्भूतिमानगच्छत् परमां गतिं । पाण्डवैः सह पाञ्चालैरश्विवैः क्रूरकर्मभिः ।

२५५

हतो रुक्मरथो राजन् कृत्वा कर्म सुदुष्करं । ततो निनादो भूतानामाकाशे समजायत ।

सैन्यानाञ्च ततो राजन्नाचार्यं निहत्य युधि । द्वां धरां खं दिशो वापि प्रदिशश्चानुनादयन् ।

अहोधिगिति भूतानां शब्दः समभवद्भृशं । देवताः पितरश्चैव सर्वे ये चास्य बान्धवाः ।